

A NEMZETI KÉRDÉS VAJIDASÁGBAN¹

ŽARKO ZRENJANIN UČA

Vajdaságban a következő nemzetek élnek: szerbek 37,7, magyarok 26, németek 21,9, horvátok 7,7, oroszok 5,1 és egyéb nemzetiségűek (csehek, szlovákok, zsidók, ruszinok és mások) 5,5 százalékban. E nemzeti kisebbségek mindegyikét gazdaságilag, szociális-politikai szempontból és nemzetileg is teljes elnyomatásban tartja, és végtelenül kizsákmányolja a szerbiai imperializmus. E nemzeti kisebbségek tagjait teljesen mellőzték az agrárreform végrehajtásakor. Kizárták őket a hatalomgyakorlás minden formájából. Nem helyezkedhetnek el állami szolgálatban. Meg van tiltva nekik az anyanyelvükön történő iskoláztatás és az anyanyelv használata. Nem engedélyezik részükre a szabad művelődési tevékenységet. A reakciós rendszer minden erejével arra törekszik, hogy megsemmisítse e népeknél a nemzeti egyenjogúság érzését.

Az ilyen zsarnoki politika a fő oka a vajdasági magyar és német tömegek között elhatalmasodó fasiszta-revíziós és náci propagandának.

Jugoszláviában nincs egyetlen olyan burzsoá vagy kispolgári politikai párt sem, amely meg akarná oldani és igazságosan meg is oldhatná a nemzeti kérdést Vajdaságban. Még a Független Demokrata Párt is, mely egészen eddig a szövetségi államberendezés mellett szállt síkra, a szerbiai burzsoápartok álláspontjához közeledett, melyek szerint Vajdaság a szerbiai imperializmus gyarmata kell hogy maradjon.

A szerbiai burzsoázia azzal az érvvel próbálja igazolni imperialista, népelelnyomó politikáját, hogy Vajdaságban a szerb nép relatív többségben él. Ki kell emelni azonban, hogy nem volna joga kizsákmányolni a vajdasági népeket akkor sem, ha Vajdaságban kizárólag szerbek élnének, mert

¹ Ez a cikk a JKP Vajdasági Tartományi Bizottsága hatodik értekezletére előterjesztett jelentésnek csak némileg módosított második szakasza. A jelentéshez az adatokat Zarko Zrenjanin (függetlenül attól, hogy ő a jelentés készítése idején a petrovgradi Kerületi Bíróság börtönében volt) és Svetozar Marković adta. A jelentést Jusuf Tulić ellenőrizte. A kortársak állítása szerint ezt a cikket az *Istinaba* Zarko Zrenjanin Jusuf Tulićyal, a JKP Vajdasági Tartományi Bizottságának a szervező titkárával együtt írta.

Vajdaság történelmileg sohasem volt szerb tartomány, mint ahogy magyar sem, habár alá volt rendelve a magyaroknak.

Annak ellenére, hogy Vajdaságot különböző nemzetek lakják, gazdaságilag, földrajzilag és történelmi hagyományai szerint, egységes, és ha ez így van, amit nem tagadnak a burzsoá elméletírók sem, akkor Vajdaság csakis a benne élő népeké, és kizárólag az övéké.

A burzsoázia minden olyan kísérletének, hogy Vajdaságot szerbnek, magyarnak vagy másnak kiáltsa ki, az a célja, hogy Vajdaságot gyarmati kizsákmányolásnak vesse alá, és a szerb, a magyar vagy a német nép nevében kiszípolozza az itt élő többi nemzetet is.

E népek felszabadító harcának az ilyen alattomos kísérletek ellen kell irányulnia. E harcban szövetségesként melléjük áll maga a szerb nép is, mely a munkásosztály vezetésével a kizsákmányolás megszüntetéséért küzd. Ez ragyogóan alátámasztja Marx nagy megállapítását, hogy „a nép, mely másokat kizsákmányol, maga sem szabad”, ez pedig azt jelenti, hogy Szerbia munkás népe küzd saját osztályelnyomói ellen, akik ellen Vajdaság többi népe is mint imperialista kizsákmányolói ellen harcol.

A magyarországi burzsoázia imperialista felbuzdulásában kihasználja a vajdasági magyar tömegeknek az említett szerbiai imperialista elnyomó politika elleni elégedetlenségét, és arra törekszik, hogy leigázza a vajdasági népeket, és hogy a magyar lakosság felszabadítása címén a többi nemzetet, így a magyart is, gyarmati elnyomás alá helyezze, mint ahogy azt a szerbiai burzsoázia is teszi. Vajdaságot az a nyílt veszély fenyegeti, hogy a már említett szerbiai burzsoázia általi imperialista elnyomatásból újabbra kerül, új imperialisták karmába jut, méghozzá a magyar revíziósokéba és a német nemzetiszocialistákéba. Vajdaságban a hitleristák máris úgy viselkednek, mintha minden előkészületet megtettek volna, s csak Vajdaság elszakadásának a pillanatát várják.

Eszerint bármennyire is küzdünk a szerbiai uraságok imperialista elnyomó törekvése ellen, a legergikusabban harcolnunk kell a magyar revíziós törekvések és a német fasizmus ellen is. Vajdaság népeinek tehát, ha ki akarják vívni a szabadságot, a leghatározottabban harcba kell szállniuk a szabadság ellenségeivel, az imperialistákkal. Mert, amint látjuk, az említett országok nagytőkésői nemzeti kisebbségeik megvédése ürügyén valójában imperialista, hódító, más nemzetek leigázására törekvő politikákat leplezik.

Az osztályellentétek mind nagyobb kiéleződése miatt Jugoszláviában a burzsoázia mind tehetetlenebb lesz azon a téren, hogy a nemzeteknek bármilyen szabadságot biztosítson. Továbbá, a munkásmozgalom erősödésének és a nemzeti-felszabadító mozgalom terebélyesedésének veszélye miatt a burzsoázia Jugoszláviában mind nagyobb erőösszpontosításra törekszik. Jugoszláviában mind világosabban elkülönül a két ellentétes tábor; az egyik oldalon a reakciós-burzsoá, a másikon a forradalmi mun-

kás-paraszt tábor, mely a legyőzhetetlen Jugoszláv Kommunista Párt vezetése alatt álló nemzeti-felszabadító mozgalommal szövetkezik.

A Jugoszláv Kommunista Párt, mint a munkásnép mindenfajta kiszákmányolás és elnyomás alóli teljes felszabadításának egyetlen és legkövetkezetesebb harcosa, a leigázott népekkel vállvetve harcol mindennapi követeléseikért és felszabadító harcuk ügyéért. Ezért a JKP a munkásnép egyetlen forradalmi pártja, mely képes a munkásság teljes felszabadításáért folyó harcot irányítani.

A kommunista párt az elnyomott nemzetek széles rétegeinek azt hirdeti, hogy az imperialisták feletti győzelmük csak akkor válik lehetségessé, ha ezek a nemzetek a munkásosztállyal szövetkezve, a KP közvetlen irányításával a nép hatalom kivívásáért küzdenek, melynek egyik első feladata lesz kedvezően megoldani a leigázott vajdasági nemzetek kérdését.

(Istina 1, 1940 decembere, 4)

FEHÉR Teréz fordítása